

Posudek diplomové práce

Autor: Bc. Pavlína Stelzerová
Název: *Teaching Differences between British and American English in Lower-secondary EFL Classes*
Vedoucí DP: Mgr. Barbora Müller Dočkalová
Oponent: PhDr. Klára Matuchová, Ph.D.

Pavlína Stelzerová si jako téma zvolila svou širší robustní, nicméně z didaktického hlediska poměrně nenápadnou, jazykovou oblast lexikálních rozdílů mezi britskou a americkou angličtinou, která v současnosti nabývá na stále větší důležitosti. Vzhledem k faktu, že Česká republika spadá geograficky do britské sféry vlivu, učebnice a tedy i vyučovaná varieta angličtiny jsou většinou britské. Jistým paradoxem je, že na celosvětové rozšiřování a udržování pozice angličtiny mají v současné době spíše vliv Spojené státy americké, vezmeme-li v potaz jejich hegemonii v oblasti informačních technologií, nových médií a populární zábavy. Tímto vzniká výrazný rozpor mezi sociolingvistickou realitou, ve které se pohybují studenti angličtiny ve svém volném čase a kterou musí akceptovat ve školním prostředí. Bývá pravidlem, že učitelé angličtiny nemají dostatek času a často ani motivace toto téma didakticky uchopit. Pravděpodobně díky jisté bezbřehosti jsou rozdíly mezi národními variantami angličtiny vyučovány zřídka.

Již v úvodní části autorka prokazuje preciznost a promyšlenost svého postupu, když čtenáři nabízí shrnutí toho nejdůležitějšího, tj. proč vlastně a jak učit rozdíly mezi americkou a britskou angličtinou. Tím zároveň stručně a jasně vymezuje hranice zkoumané oblasti, a jak zbytek práce potvrdí, tento prostor bezezbytku a s neotřesitelnou jistotou autorsky ovládne. Je spíše výjimkou, aby diplomová práce nabízela tak kompaktní myšlenkový celek, který je nadto korunován praktickými a lehce aplikovatelnými výstupy. Pavlína Stelzerová se skromností sobě vlastní nastiňuje, co by mělo být pro dobrého učitele samozřejmostí – erudice, invence, oddanost profesi a upřímný zájem dovést studenta k autentické znalosti a trvalému osvojení cizího jazyka.

Teoretická a praktická část tvoří organický celek. Teoretická východiska jsou doplněna o přehled přístupů k výuce lexikálních rozdílů mezi americkou a britskou angličtinou v učebnicích nejčastěji používaných v českém školním prostředí a zmiňuje další zdroje výukových materiálů. Praktickou část uvádí hypotéza, která stanovuje, že je možné systematicky a pravidelně zahrnovat výuku lexikálních rozdílů do hodin angličtiny, aniž by tím byl učitel znatelně zatěžován. Následuje popis tvorby vlastních výukových materiálů a postup jejich testování a evaluace. Pozitivní přijetí jak učiteli, tak žáky potvrzuje kvality vytvořených materiálů.

Dle mého názoru je práce především po didaktické stránce skvělá a je nutno ocenit důkladnost zpracování a širší dat, která tvoří jádro testovací části projektu. Autorka si vybrala téma, které není v českých podmínkách systematicky zpracováno, které je relevantní a přístupné k němu naprosto příkladně. Jazykovou oblast teoreticky prozkoumala, vytvořila vlastní materiály a ty rovněž otestovala v širokém kontextu. Měla především na paměti, že by neměly významně zasahovat do většinou časově napjatých výukových plánů a že by

neměly klást přílišné nároky na přípravu, což učitele obvykle odrazuje. Předkládá díky výše zmíněnému ideální model závěrečné práce, kterou lze očekávat od absolventa pedagogické fakulty a která nenechává čtenáře na pochybách ohledně své opodstatněnosti.

Co se týče formulační úrovně, práce by zasloužila pečlivější editování. Tím spíše, že ve většině případů jde pouze o drobná přehlédnutí (str. 12 *existed* namísto *existing*) nebo pochybení zejména při užití členů (např. str. 7 chybějící určitý člen *by author's reasearch*, chybný člen *the British English*; str. 8 člen u adjektiva *as a subordinate*), interpunkce či slovosledu (str. 7 *There has been suggested...*; str. 23 *it will be commented on the textbook...*). Jako jistý problém by se dala označit přetíženost některých souvětí (např. str. 11 *Although being very brief and not among a sufficient number of respondents to be presented as verifiable...*), či nepřiliš transparentní užívání odborných termínů (např. str. 12 *capability* a *ability*). Rovněž chybná užití kolokačních spojení (např. str. 9 *we may question now the present situation*; str. 10 *views ... might seem agreeable*), či předložkových frází (např. str. 9 *As far as the author ... is aware of*) působí poněkud těžkopádným dojmem. V této souvislosti nutno poznamenat, že samotný název práce je zavádějící, jelikož v této podobě předpokládá analýzu rozdílů celého jazykového systému, tedy i výslovnosti a morfo-syntaktických jevů, což neodpovídá zaměření předkládaného textu.

Přestože otázky vyplývající z textu jsou náležitě vysvětleny, navrhuji, aby se diplomantka při obhajobě vyjádřila k následujícím bodům:

- Měla při výzkumu možnost zkoumat, zda jsou čeští studenti schopni rozeznat rozdíly mezi oběma národními varietami, aniž by je k tomu vedl učitel, či jiná autorita?
- Domnívá se, že by bylo prospěšné nejprve věnovat pozornost implicitnímu/pasivnímu osvojení výslovnostních jevů, které jsou zpravidla univerzálnější a teprve následně se soustředit na rozdíly lexikální? Považuje explicitní nácvik výslovnosti americké variety za smysluplný?

Práci pro její nesporné kvality doporučuji k přijetí, navrhuji hodnotit předběžně jako **výbornou** a ponechat konečnou známku na výsledku obhajoby.

